

МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ
БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ЎНІВЕРСІТЭТ
ФІЛАЛАГІЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ
Кафедра беларускай літаратуры і культуры

КАРНАЦКАЯ
Анастасія Вячаславаўна

ПРАБЛЕМА САМАІДЭНТЫФІКАЦЫІ Ў СУЧАСНАЙ
АЎТАБІЯГРАФІЧНАЙ ПРОЗЕ

Магістарская дысертацыя
спецыяльнасць 1-21 80 10 «Літаратуразнаўства»

Навуковы кіраўнік:
кандыдат філалагічных навук, дацэнт
Алейнік Лада Віктараўна

Допушчана да абароны

«01» сэрпеня 2016 г. *шаг*

Загадчык кафедры беларускай літаратуры і культуры
доктар філалагічных навук, прафесар Т. І. Шамякіна

Мінск, 2016

ЗМЕСТ

РЭФЕРАТ	3
УВОДЗІНЫ.....	6
ГЛАВА 1. АСАБЛІВАСЦІ АЎТАБІЯГРАФІЧНАЙ ПРОЗЫ.....	9
ГЛАВА 2. РОЛЯ САМАІДЭНТЫФІКАЦЫІ Ў СТАНАЎЛЕННІ АСОБЫ	12
ГЛАВА 3. ПРАБЛЕМА САМАІДЭНТЫФІКАЦЫІ Ў РАМАНЕ-ЭСЭ ...	21
А. ФЕДАРЭНКІ «МЯЖА»	21
ГЛАВА 4. САМАІДЭНТЫФІКАЦЫЯ ЯК АСНОВА МАДЭЛЯВАННЯ АКСІЯЛАГІЧНАЙ КАРЦІНЫ СВЕТУ Ў АПОВЕСЦІ У. СЦЯПАНА «ДЗЕД»	34
ГЛАВА 5. РОЛЯ СЯМ'І Ў ПРАЦЭСЕ САМАІДЭНТЫФІКАЦЫІ АСОБЫ Ў РАМАНЕ А. ГЛОБУСА «ДОМ»	44
ЗАКЛЮЧЭННЕ	59
СПІС ВЫКАРЫСТАНАЙ ЛІТАРАТУРЫ.....	62

РЭФЕРАТ

Карнацкая Анастасія Вячаславаўна

Самаідэнтыфікацыя як аснова мадэлявання аксіялагічнай карціны свету ў сучаснай аўтабіяграфічнай прозе

Дыпломная работа складаецца з уводзінаў, асноўнай часткі, якая ўключае ў сябе пяць глаў, заключэння і бібліяграфічнага спісу. Аб'ём дыпломнай работы — 68 старонак. Спіс выкарыстаных у дыпломным даследаванні навуковых крыніц складае 69 пазіцый.

Ключавыя словы: АКСІЯЛОГІЯ, АЎТАБІЯГРАФІЧНАЯ ПРОЗА, ГЕРОЙ-АПАВЯДАЛЬНІК, ПСІХАЛОГІЯ, САМАІДЭНТЫФІКАЦЫЯ, СВЕТАПОГЛЯД, СТАНАЎЛЕННЕ АСОБЫ.

Мэта дыпломнай работы — даследаванне мастацкага адлюстравання працэсу самаідэнтыфікацыі ў беларускай аўтабіяграфічнай прозе пачатку XXI стагоддзя.

Аб'ект даследавання — беларуская аўтабіяграфічная проза пачатку XXI стагоддзя (раман-эсэ Андрэя Федарэнкі «Мяжа», апавесць Уладзіміра Сцяпана «Дзед», раман Адама Глобуса «Дом»).

Прадмет даследавання — мастацкае адлюстраванне працэсу самаідэнтыфікацыі.

Актуальнасць тэмы дыпломнай работы. Праблема самаідэнтыфікацыі асобы з'яўляецца адной з важнейшых праблем сучаснага грамадства. Распад сацыяльнай сістэмы пачынаецца з распаду сацыяльных сувязей, страты каштоўнасных арыентацый і самаідэнтычнасці. Аўтабіяграфічная проза не з'яўляецца фактаграфічна-дакладнай крыніцай інфармацыі, аднак мастацкае адлюстраванне працэсу самаідэнтыфікацыі і асэнсаванне аўтарамі асабістага сацыяльнага вопыту актыўна спрыяюць працэсу пазнання. Даследаванне мастацкай інтэрпрэтацыі рэальных біяграфічных фактаў у сучаснай літаратуры сацыяльна запатрабавана. Актуальнасць дыпломнай работы абумоўлена неабходнасцю эстэтычнага асэнсавання працэсу самаідэнтыфікацыі асобы.

Асноўныя метады даследавання — біяграфічны, структурна-апісальны, параўнальны.

Навізна даследавання заключаецца ў тым, што праблема самаідэнтыфікацыі ў беларускай аўтабіяграфічнай прозе пачатку XXI стагоддзя яшчэ не рабілася аб'ектам спецыяльнага навуковага вывучэння.

РЕФЕРАТ

Карнацкая Анастасия Вячеславовна

Самоидентификация как основа моделирования аксиологической картины мира в современной автобиографической прозе

Дипломная работа состоит из введения, основной части, которая включает в себя пять глав, заключения и библиографического списка. Объём дипломной работы — 68 страниц. Список использованных в дипломном исследовании научных источников составляет 69 позиций.

Ключевые слова: АКСИОЛОГИЯ, АВТОБИОГРАФИЧЕСКАЯ ПРОЗА, ГЕРОЙ-РАССКАЗЧИК, ПСИХОЛОГИЯ, САМОИДЕНТИФИКАЦИЯ, МИРОВОЗЗРЕНИЕ, СТАНОВЛЕНИЕ ЛИЧНОСТИ.

Цель дипломной работы — исследование художественного отражения процесса самоидентификации в белорусской автобиографической прозе начала XXI века.

Объект исследования — белорусская автобиографическая проза начала XXI века (роман-эссе Андрея Федоренко «Мяжа», повесть Владимира Степана «Дзед», роман Адама Глобуса «Дом»).

Предмет исследования — художественное отражение процесса самоидентификации.

Актуальность темы дипломной работы. Проблема самоидентификации личности является одной из важнейших проблем современного общества. Распад социальной системы начинается с распада социальных связей, потери ценностных ориентаций и самоидентичности. Автобиографическая проза не является фотографически точным источником информации, однако художественное отражение процесса самоидентификации и осмысление авторами личного социального опыта активно способствуют процессу познания. Исследование художественной интерпретации реальных биографических фактов в современной литературе социально востребовано. Актуальность дипломной работы обусловлена необходимостью эстетического осмысления процесса самоидентификации личности.

Основные методы исследования — биографический, структурно-описательный, сравнительный.

Новизна исследования заключается в том, что проблема самоидентификации в белорусской автобиографической прозе начала XXI века ещё не становилась объектом специального научного изучения.

SUMMARY

Karnackaja Anastasija Viačasławaŭna

Self-identification as the main source of modeling of axiological worldview in contemporary autobiographical prose

This bachelor's thesis consists of introduction, main part, which includes five chapters, conclusion and bibliography. The size of the bachelor's thesis is 68 pages. The size of the Bibliography is 69 references.

Key words: AXIOLOGY, AUTOBIOGRAPHICAL PROSE, NARRATOR-HERO, PSYCHOLOGY, IDENTITY, IDEOLOGY, FORMATION OF PERSONALITY.

The goal of this bachelor's thesis — analyse artistic representation of self-identification in the Belarusian autobiographical prose of the early XXI century.

The object of this bachelor's thesis — The Belarusian autobiographical prose of the early XXI century (novel-essay by Andrej Fiedarenka «Miaža», novel by Uładzimir Sciapan «Dzied», novel by Adam Hłobus «Dom»).

The subject of this bachelor's thesis — artistic representation of the process of self-identification

The relevance of this bachelor's thesis. The problem of self-identification is one of the most important issues for modern society. A collapse of social system begins with a collapse of social ties, a loss of value orientations and self-identity. Autobiographical prose is not a factual or reliable source of information, however, artistic representation of the process of identification and authors' interpretation of their personal social experience actively contribute to the process of cognition. The analysis of artistic interpretation of actual biographical facts in contemporary literature is the subject of social demand. Thus, the relevance of this bachelor's thesis is determined by the need of aesthetic understanding of the process of self-identification of individuals.

The main methods of analysis — biographical, structural-descriptive and comparative methods.

The originality of this bachelor's thesis lies in a fact that the problem of self-identification in the Belarusian autobiographical prose of the early XXI century has not been a subject of particular scientific study.